

लवङ्ग न० लू-अक्षुप् । अनामख्याति इव्ये अमरः । "लवङ्गं
कटुकं तिक्तं लघु नेत्रहितं हितम् । दीपनं पाचनं
रुच्यं कफपित्तासनाशनम् । दृष्ट्यां कर्दिं तथा
ध्यानगुलनाय विनाशयेत् । कासं श्वासं च हृत्कां च
क्षयं क्षिपति तदुग्रसम्भावम् । कार्यं च तत्रैव शब्दर० ।
लवङ्गकालिका स्त्री लवङ्गं कलिनेव । लवङ्गे राजनि० ।
लवण पु० लू-ल्युट् पृषो० णत्वम् । १रसभेदे "लवणः
शोधनो रुच्यः पाचनः कफपित्तदः । पुंस्त्वान्तहरः
कायशैथिल्यवृद्धताकरः । चक्षुर्नासास्रजलदः कपोल-
नलदाहकृत् । शोऽतिमुक्तोऽधिपाकाक्षपित्तकोटक्षतादि-
कृत् । बलीपलितस्थालित्वं कुशवीर्यपूतृमदः" भावप्र० ।
तत्प्रधाने रसेस्त्वसौवर्चलविट्ठदिहमे पदार्थे च न० ।
तदुत्पत्तिस्थाने शसिन्द्रेणे ४सस्रे ५मपुदैत्यसुते अ-
सुरभेदे च पु० । इत्यथरसयुक्ते भेदि० ७लावण्यवति
च लि० ८नदीभेदे ९दीप्तौ च स्त्री भेदि० ।

लवणकिंशुका स्त्री लवणरसान्वितं किंशुकं पलायं
यक्षाः । महाज्योतिष्मत्त्वाम् राजनि० । [राजनि०
लवणक्षार पु० लवणमयः क्षारः । लवणसंयुक्ते क्षारे
लवणखनि स्त्री इत० । चान्धरिष्यचोत्पत्तिस्थाने हिनच० ।
लवणधेनु स्त्री दानार्थं कल्पितायां लवणनिर्मितायां धेनौ
वराहपु० । [धान्यशैलशब्दे १८८१ पु० इत्यम् ।

लवणाचल पु० दानार्थं कल्पिते लवणकारे लवणरूपे ।
लवणाब्धि पु० लवणमयोऽब्धिः । लवणपचुरसस्रे । लवण-
संछद्रादयोऽप्यत्र । [[करकचलवण] राजनि० ।

लवणाब्धिज न० लवणाब्धे जायते जन-ज । साक्षद्रव्ये
लवणोत्तम न० लवणेषु उत्तमम् । सैन्धवव्यथे रत्नना० ।
लवणीट्ट पु० लवणमयस्रद्वयं यद्य्छ द्वादशैः । लवणसस्रे
अमरः ।

लवण न० लू-भावे कर्मणि च ल्युट् । १जेदेने अमरः (बोना
आता) २हले स्त्री शब्दच०ङीप् । [हले राजनि० ।
लवली स्त्री लवं लेयं लाति-लात् ली गौ० ङीप् । (नोयाङ्)
लवित्त म० लूवन्तेने लू-रत्न । १दाते अमरः ।

लश(प)(व) लिखयाने लू-उभ०चक्र०सेट् । लश(व)(व)यति
ने अलोऽङ्ग(व)(व)त् त ।

लशु(शु)न न० अथ-उभन् ऊनम् वा पातोरारेलं च ।
(रशुग) । रशोने भावप्र० ।

तस्मोत्पत्तिगुणादि भावप्र० उक्तं यथा

"सुगन्तु रशोनः स्वादुपनम्बो महीषधम् । अरिदो

श्वेच्छन्दः स्वात् वनेदो रशोनश्च । यदास्ततं देनतेयो।
जहार सुरसङ्गना । तदा ततोऽपतहिन्दु च रशो
नोऽपतद् भुवि । पञ्चभिश्च रशैर्भुक्तो रसेनाच्छेप वर्जितः
तत्र रशोन इत्युक्तो इत्याद्यां गुणवेदिभिः । कटु-
क्षापि भूवेभु तिक्तः पलेषु संस्थितः । नाशे कषाय उद्दिष्टो
मासाप्ये कायः स्थिरः । बीजे तु मधुरः मोक्तो रस
सदृगुणवेदिभिः । रशोनो हंरुचो हृद्यः क्षिप्रोष्णः
पाचनः सरः । रसे पाके च कटुकस्त्रीक्ष्णो मधुरनो
मतः । भग्नसम्मानकृत् कष्टग्रो गुरुपित्तास्रहृदिदः ।
बलाचक्रो मेधाहितो नेत्रग्रो रसावनः । कृद्गो-
जीर्णवरकृत्क्षिप्रं विषमगुणवारिषकासगोफान् । इ-
षान्मृगानलवादनसुवरीरपश्चाच्चक्रपां च हन्ति । अयं
भावं तथाश्च हितं लघुनसेविनाम्" । दीर्घनध्यः
शब्दर० ।

लस अङ्गायां दिवा० भ्वा०च उभ०चक्र०सेट् । लयति-ते
लयति ते-अलघोत् अलघोत् अलघुपि लघाप सेवे ।

लस लघे क्रीडायां दीप्तौ च लक०भ्वा०पर०सेट् । लयति-
अलघोत् अलघोत् ।

लसा स्त्री लयति लय-अच् । हरिद्रायाम् हारा० ।

लसिका स्त्री लय अच् टाप् अत इत्यम् । ललायां शब्दच० ।

लसज मोडायां भ्वा०भा०चक्र०सेट् । लज्जते अलज्जते ।

इदित् निष्ठावाननिट् ओदित् निष्ठातस्य नः । लज्ज ।

लस्त लि० लय-क्त नि० इडायाव । १क्षिप्ते, क्रोडिते,
शित्ययुक्ते च । संज्ञायां कन् । धनुर्मध्यभागे पु०अमरः
लहरि(री) स्त्री लेन-रन्द्रेणैव क्षिप्रते ऊर्द्धगमनाय कृ-कर्मणि
इन् वा ङीप् । महातरङ्गे हेमच० ।

ला आदाने अदा० पर० सक० अनिट् । लाति अलासीत् ।

लाक्षणिक् लि०लक्षयथा बोधयति ठक् । १लक्षयथा अर्थबो-
धने शब्दे । अक्षय्ये ठक् स्त्राये अय् । २लक्षययुक्ते च ।
लाक्षण्य लि० लक्षयं वेति अङ् । १प्रमाणलक्षणाद्ये । अ-
क्षय्ये वा० अङ् । २लक्षययुक्ते ।

लाक्षा स्त्री लक्ष्यतेऽनया लक्ष-अच् पृषो०ङङिः । (ला)ख्याते
पदार्थे अमरः । २रत्नद्रव्ये ।

लाक्षातर पु० लाक्षायोनिस्तदः । (का) इव्यसाधने इव्ये
शब्दच० । लाक्षाट्टादयोऽप्यत्र ।

लाक्षादितैल न० लाक्षादिभिः एकं तैलम् शा०त० । वैद्यकप्र-
विद्धे तैलमेतत् तत्र द्विविधं सत्त्वं दृश्यतेतिभेदात् तत्र प्लवं
यथा लाक्षा हरिद्रा मणिनाकलक्षैश्च विपाचितम् ।